

Uit: Beplantingsontwerp Fase 2

Een ecologische STEK

STEK is de plek waar de ecologie ruimte krijgt. De wijk wordt niet ingericht volgens de traditionele principes met sierbomen, strakke gazons en sierheesters, waar vervolgens alles een paar keer per jaar schoongeschoffeld wordt. Hier richten we in met beplanting waar dieren zich thuis voelen en volop voedsel kunnen vinden. Ook het beheer is daarop afgestemd. Het gras is kruidenrijk en hoog, in plaats van strak gemaaid; de haag bestaat uit meerdere soorten en kent naast strakke delen ook delen die vrij mogen uitgroeien en minimaal gesnoeid worden. En de verschillende soorten hoogstambomen, knotbomen, fruitbomen en meerstammige bomen bieden vogels, insecten en kleine zoogdieren voedsel en een thuis.

Ecologische principes

Het doel van de ecologische inrichting van STEK is de biodiversiteit in het gebied te helpen, behouden en versterken. Om dit te bereiken zijn bij het maken van het beplantingsplan en het toekomstige gebruik de volgende ecologische principes van belang:

- Aanplant van inheems en gebiedseigen plantmateriaal.
- Aansluiten bij ecologische waarden in de directe omgeving en deze versterken.
- Een duurzame leefomgeving voor diersoorten die in en nabij bebouwd gebied voorkomen (en kenmerkend zijn voor boerenerven).
- Waar mogelijk (aanvullend op de beplanting) maatregelen nemen om de omstandigheden voor soorten te bevorderen.
- De kansen binnen het plangebied zoveel mogelijk benutten, rekening houdend met intensiteit van gebruik door bewoners.
- Het beheer richten op het behouden en waar mogelijk verder versterken van de biodiversiteit

De zes V's

Om dieren een duurzaam thuis te geven in het plangebied moeten we zorgen voor zes V's: Voedsel, Vocht, Veiligheid, Voortplanting, Variatie en Verbinding.

- Voedsel: voldoende wormen, insecten, zaden, bessen, noten, vruchten, nectar en stuifmeel.
- Vocht: om te drinken of een bad te nemen.
- Veiligheid: mogelijkheden om te schuilen voor gevaar of snel naar toe te kunnen vluchten.
- Voortplanting: geschikte plekken om te nestelen, eieren af te zetten en/of jongen groot te brengen.
- Variatie: een grote variatie in bomen, struiken en andere planten en in soorten, hoogtes, bloeitijden en vruchtperiodes zorgt voor een grote variatie aan diersoorten.
- Verbinding: mogelijkheden om te verplaatsen naar andere gebieden, zodat genueitwisseling met andere populaties kan plaatsvinden.

Meehelpen en aanvullen

Om de biodiversiteit extra te versterken zijn aanvullende maatregelen mogelijk:

- De aanwezigheid van één of meerdere poelen geven drink- en badwater voor veel dieren, maar ook leefgebied voor amfibieën .
- Nestkasten voor verschillende vogelsoorten en vleermuizen bieden schuilplekken en voortplantingsmogelijkheden voor specifieke soorten.
- Insectenhôtels en hommelmasten geven wilde bijen, oorwurmen, lieveheersbeestjes, hommels en andere insecten huisvesting en mogelijkheid om te overwinteren.
- Een takkenril biedt schuilgelegenheid voor kleine zoogdieren en overwinteringsplek voor egels.

Het realiseren van verblijfplaatsen/nestgelegenheden voor vogels, vleermuizen en insecten is met name van belang voor een ecologische leefomgeving.

Deze kasten kunnen aan of in de bebouwing worden gerealiseerd of vrijstaand worden gezet.

Het beplantingsontwerp van STEK verschilt wezenlijk van traditionele beplantingen in een woonwijk. In traditionele woonwijken wordt over het algemeen beplanting gebruikt met een hoge sierwaarde, die netjes oogt en waarbij overzicht belangrijk is. Uitgangspunt in STEK is beplanting die meerwaarde biedt aan de ecologie en natuurlijk mag zijn. Daarvoor sluiten we aan bij de beplanting die in de omgeving staat en van oudsher in dit gebied thuishoort. Moeilijkheid is wel dat het plangebied is opgehoogd met anderhalve meter Maaszand. Dat zou eigenlijk betekenen dat er andere soorten graag willen groeien, soorten van drogere, armere omstandigheden. Maar die passen niet bij de lokale biodiversiteit. Daarom hebben we besloten om de ophoging te 'ontkennen' in het beplantingsplan en gebiedseigen soorten te gebruiken die wel tegen wat droogte en armere omstandigheden kunnen. Om die een kans van slagen te geven wordt gedegen bodemverbetering toegepast.

Het beplantingsplan heeft een natuurlijke uitstraling, met veel bosplantsoen. Na aanplant geeft dat een schraler beeld dan de traditionele aanplant, omdat bosplantsoen eigenlijk uit allemaal kleine 'staakjes' bestaat. Na twee jaar is het beeld heel anders en wordt het natuurlijke idee van STEK al goed zichtbaar. Dan ontstaat een groen beeld, prachtig weelderig, bloeiend en vruchtdragend en vol van leven. De levendige haag, (meerstammige) bomen en siertuinen bieden extra kansen voor de ecologie. Die lichten we hieronder uit.

Levendige haag

De levendige haag bestaat uit zes verschillende, inheemse soorten die meerwaarde bieden aan vogels, insecten en kleine zoogdieren. De dieren vinden er voedsel, veiligheid, variatie en voortplantingsmogelijkheden. De haag heeft de grootste ecologische meerwaarde als er enkele meters van dezelfde soort achter elkaar staan. Ook is er variatie in groei: er zijn strak gesnoeide delen en delen die vrij mogen uitgroeien. De strakke delen zijn dichter in takstructuur,

met een dicht bladerdek. De vrij uitgroeiende delen kennen meer openheid en daarmee meer bloei en vruchtzetting. De strak geschoren haag heeft een uniform beeld, ook al zijn er wat verschillen in blad. Bij de los groeiende delen zijn de verschillen in de soorten veel duidelijker.

Meerstammige bomen

Een combinatie van boomlaag, struiklaag en kruidlaag is het meest ideaal voor bijvoorbeeld kleine vogels om te broeden. Ook voor kleine zoogdieren (zoals marters) biedt het schuilgelegenheid. De boom en struiklaag heeft een basis in de levendige haag en wordt aangevuld met hoogstam bomen, knotbomen, fruitbomen, meerstammige kleine bomen en meerstammige grote struiken. Er is gekozen voor bomen met veel bloemen en bessen, zodat het hele jaar voedsel voor vogels, insecten en zoogdieren aanwezig is.

Siertuinen

De siertuinen zijn opgedeeld in een bijentuin, vlindertuin, kruidentuin en boerenheestertuinen. Het sortiment is voor alle siertuinen zorgvuldig samengesteld met planten die oersterk zijn, snel dichtgroeien en met weinig onderhoud een prachtige compositie blijven vormen door de seizoenen heen. De spreiding aan bloeitijden zorgt voor vele maanden lang voedsel voor bijen, vlinders en andere insecten. Ook staan er planten tussen die in de winter zaden voor vogels dragen. Alle planten zijn heel gemakkelijk te stekken of te zaaien. In de kruidentuin ligt een hoofdstructuur van één soort in een slinger, alle eetbare kruiden zijn in rechte vakken daarop aangesloten. Wanneer er een kruidensoort wegvalt of bewoners iets anders willen, dan zijn die vakken gemakkelijk te veranderen. In het eerste jaar zal het onderhoud van de tuinen wat intensiever zijn, maar daarna is het voornamelijk genieten en veel minder onderhoud.